

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ. ΤΟΥ Π. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ.

Οι αρχαιολάτρες τῆς ἐποχῆς μας καὶ ταυτόχρονα, συνεχιστὲς τοῦ τεμαχισμοῦ τῆς ἱστορικῆς μας σάρκας - καὶ γι' αὐτὸ (ἀκούσιοι ἴσως) ὑπονομευτὲς τῆς ἑλληνικῆς συνοχῆς καὶ συνέχειας - καὶ ὅταν δὲν ἀπορ-ρίπτουν τὸ Χριστιανισμὸ (Ὁρθοδοξία), πολεμοῦν ἀδυσώπητα τὴν Πα-λαιὰ Διαθήκη. Κατεχόμενοι ἀπὸ ἓνα ἄκρατο ἀντισημιτισμὸ, βλέπουν τὴν Π.Δ. ὡς Ἰουδαϊκὸ στοιχεῖο καὶ τὸ ἀπορρίπτουν «ἄνευ ἐτέρου». Πρέπει δὲ νὰ λεχθεῖ ὅτι ὁ Ὁρθόδοξος Ἕλληνας δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀντισημίτης, ὅπως δὲν εἶναι ἀντιβρεττανός, ἀντιαμερικανός, ἀντιρῶσ-σος, κ.ο.κ. τὰ κριτήρια τοῦ Ὁρθόδοξου Ἕλληνος εἶναι πνευματικὰ καὶ ὄχι φυλετικὰ ἢ πολιτικά. Ἐτσι, ὅταν ὁ Ἱ. Χρυσόστομος γράφει τοὺς «κα-τὰ Ἰουδαίων» Λόγους του, δὲν ἐνεργεῖ ὡς ἀντισημίτης, ἀλλὰ ἐλέγχει τὰ ἀτοπήματα τοῦ Ἑβραϊσμοῦ καὶ τὴν συνήθως ἐπιθετικὴ του στάση ἑνα-ντι τοῦ Χριστιανισμοῦ. Αὐτὴ τὴν στάση ἐνσαρκώνει μέχρι σήμερα τὸ πνεῦμα τοῦ (συνεχιζόμενου) φαρισαϊσμοῦ, ποὺ ἐδίωξε - καὶ διώκει - τὸν Χριστὸ καὶ τοὺς Ἁγίους του ὡς Διεθνῆς Σιωνισμός.

Ἦδη δὲ στὴν Καινὴ Διαθήκη εἶναι φανερὴ ἡ ὀριστικὴ διαφοροποίηση τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπὸ τὸν φαρισαϊκὸ Ἰουδαϊσμὸ (Σιωνισμό), ὁ ὁποῖος παρερμηνεύοντας τὸ περὶ Μεσσίου παλαιο-διαθηκικὸ κήρυγμα, ἀπέρριψε - καὶ ἀπορρίπτει - τὸν ἀληθινὸ Μεσσία - Χριστό, μεσα στὶς καθαρὰ φυλετικές, ἐθνικιστικές καὶ κοσμοκρατορικές πεποιθήσεις τῶν φορέων του. Εἶναι ἀξιοπρόσεκτο, ὅτι ἤδη ὁ Χριστὸς διαφοροποιεῖ - διακρίνει τὸ Μεσσιανικὸ κήρυγμα τῶν Ἁγίων τῆς πρὸ τῆς Σαρκώσεώς Του ἐποχῆς ἀπὸ τοὺς συγχρόνους τοῦ Ἰουδαίου καὶ τὶς πεποιθήσεις τους. π.χ. στὸ Ἰω. 5, 45-46, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Ἰουδαίους - ὄργανα τοῦ Φαρισαϊσμοῦ - λέγει: «Μὴ δοκεῖτε, ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν Πατέρα.» Ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωϋσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλίκατε. Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν». Ἀπορρίπτοντας τὸν Χριστὸ οἱ Ἑβραῖοι ἀπορρίπτουν τὸ Μωϋσῆ, μὴ ἔχοντες πλέον πνευματικὴ σχέση μαζί του. Στὸ Ἰω. 8, 39 ε. λέγει ὁ Χριστὸς πάλι: «Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἐστέ τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραάμ ποιεῖτε· ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν . ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν». Ὁ Χριστός, δηλαδή, ἀρνεῖται στοὺς διώκτες Του Ἰουδαίους κάθε σχέση μὲ τὸν Ἀβραάμ, τὸν Μωϋσῆ καὶ τοὺς λοιποὺς ἁγίους προπάτορες τους. Καὶ αὐτὸ ἦταν κάτι, ποὺ δὲν τοῦ συγχώρησαν ποτὲ οἱ φαρισαῖζοντες Ἑβραῖοι.

Ἐξ ἴσου ὅμως, διαφοροποιοῦνται ἀπὸ τὸν κατὰ σάρκα συγγενῆ τους Ἰουδαϊσμὸ, οἱ Ἀπόστολοι (Ἰωάννης, Παῦλος κ.λ.π.). Ὁ διάκονος Στέφανος, μάλιστα, εἶναι καταπέλτης στὴν ἀπολογία του πρὸ τοῦ ἐβραϊκοῦ Συνεδρίου (Πράξ. 7, 51 ε.) «Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι ταῖς καρδίαις καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν». Ὁ λόγος αὐτὸς εἶναι ἐκπληκτικὸς. Ὁ Στέφανος διακρίνει τοὺς προφῆτες ἀπὸ τοὺς (Ἑβραίους ἐπίσης) φονευτές τους! Οἱ μὲν Προφῆτες εἶναι οἱ ἐν Χριστῷ προπάτορες ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν (πνευματικοὶ δηλαδή - καὶ ὄχι φυλετικοὶ - πρόγονοι), οἱ δὲ φονευταὶ τῶν προφητῶν εἶναι προπάτορες (φυλετικοὶ καὶ πνευματικοὶ) τῶν φαρισαῖζόντων - σιωνιστῶν. Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Στεφάνου εἶναι τὸ ἐρμηνευτικὸ κλειδὶ κατανοήσεως τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη δὲν εἶναι ἐβραϊκὴ ὑπόθεση, ὅπως θὰ δοῦμε

ἀναλυτικότερα στή συνέχεια. Ἡ Π.Δ. περιέχει τὴν πορεία τῆς φανερώσεως τῆς «Θείας Οἰκονομίας», τοῦ ἐκτυλισσόμενου σχεδίου τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κτίσεως. Ὅ, τι ἀναφέρεται σὲ αὐτὸ τὸ θέμα στὴν Π.Δ. εἶναι δεκτὸ ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, ὡς χριστιανικὸ καὶ σωτήριο. Αὐτὸ εἶναι τὸ κήρυγμα τῶν Προφητῶν, τῶν Πατριαρχῶν, τῶν Δικαίων (Ἁγίων) τῆς πρὸ τῆς σαρκώσεως ἐποχῆς. Οἱ Δίκαιοι τῆς Π.Δ. διασώζουν τὴν μέθοδο σωτηρίας, τὸν τρόπο δηλαδὴ ζητήσεως καὶ μετοχῆς στὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ τιμῶνται ὡς χριστιανοὶ πρὸ Χριστοῦ, πού ἔφθασαν στὴ θέωση, ὅπως οἱ Ἁγιοὶ τῆς Και-νῆς Διαθήκης (βλ. Ἦσ. 6, 1 ε.). Μόνο πού ἡ θέωσή τους ἦταν προσωρινή, διότι ἔλειπε ὁ «τόπος» συνάξεως ὄλων. Καὶ ὁ «τόπος» αὐτὸς εἶναι ἡ ἀνθρωπότητα (ἀνθρώπινη φύση) τοῦ Χριστοῦ. Μὲ τὴν σάρκωση τοῦ Χριστοῦ εἰσέρχεται ὁ «τόπος» αὐτὸς στὴν ἱστορία. Γι' αὐτὸ ἦταν ἀναγκαία ἡ Σάρκωση. Ὁ «ἀσάρκως» παρὼν στὸν κόσμον Χριστὸς ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἱστορίας - δημιουργίας, προσλαμβάνει ἀνθρώπινη σάρκα «δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν». Ἡ σχέση μὲ τὸ Χριστὸ πρὸ καὶ μετὰ τὴν Σάρκωση δὲν εἶναι διανοητικὴ (ἐπιστημονικὴ), ὅπως πιστεύουν οἱ νεοειδωλόατροι, ἀλλὰ ἐμπειρικὴ, ὑπαρξιακὴ. Τὰ ἐπιστημονικὰ καὶ φιλοσοφικὰ ἐπιτεύγματα εἶναι ἐδῶ ἀδιάφορα.

Στὴν Π.Δ., ἄλλωστε, δὲν ἀνήκουν μόνον Ἑβραῖοι, ἀλλὰ καὶ μὴ Ἑβραῖοι, ὅπως ὁ Ἰώβ, ἢ ἡ «ἀλλόφυλος» Ρούθ, ἢ Μωαβίτισσα. Ὁ πρῶτον Πλατωνικὸς φιλόσοφος καὶ μετὰ χριστιανὸς μάρτυς Ἰουστίνος (β' αἰ. μ.Χ.) θὰ διακηρύξει: «Οἱ μετὰ Λόγου βιώσαντες Χριστιανοὶ εἰσὶ κἂν ἄθ-εοι ἐνομίσθησαν, οἷον ἐν Ἑλλησι μὲν Σωκράτης καὶ Ἡράκλειτος καὶ οἱ ὅμοιοι αὐτοῖς, ἐν βαρβάροις δὲ Ἀβραὰμ καὶ Ἀνανίας καὶ Ἀζαρίας καὶ Μισαήλ καὶ Ἡλίας καὶ ἄλλοι πολλοί». (Ἀπολογία Α' 46, 2). Στὸ θέμα τῆς σωτηρίας, ὡς χριστιανούς, μᾶς ἐνδιαφέρουν οἱ Ἁγιοὶ καὶ ἡ ἐν Χριστῷ ἐμπειρία τους καὶ ὄχι οἱ ἐπιστήμονες, διανοούμενοι ἢ σοφοὶ τοῦ κόσμου. Αὐτὸ τὸ πρόβλημα λύνει ὁ Ἄπ. Παῦλος, δεινὸς ἑλληνιστὴς καὶ διανοούμενος καὶ αὐτός, στὴν Α' πρὸς Κορινθίους, ἀποτεινόμενος πρὸς Ἑλληνας, στὴν πρωτεύουσα τοῦ τότε Ἑλληνισμοῦ, τὴν Κόρινθο: «ὁ λόγος ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστὶ τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν (= τοῖς χριστιανοῖς) δύναμις Θεοῦ ἐστίν . . . Ἐπειδὴ γὰρ [...] οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεός

διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σώσαι τοὺς πιστεύοντας» (Α΄ Κορ. 1, 18-21).

Ἡ Π.Δ. ὡς βιβλίο πού περιέχει τὴν προσδοκία τοῦ Λυτρωτοῦ καὶ ὅλη τὴν σχετικὴ προετοιμασία, εἶναι βιβλίο τῶν χριστιανῶν καὶ ὄχι τῶν ἀπορριψάντων τὸν Μεσσία - Χριστὸν Ἑβραίων. Ὁ Ἀπ. Παῦλος, Ἑβραῖος κατὰ σάρκα, ἀλλὰ ὄχι κατὰ πνεῦμα, δηλώνει ὅτι οἱ «ἄρχοντες» τῶν Ἑβραίων (γιὰ «ἐπισήμους Ἑβραίους» θὰ ὀμιλεῖ τὸν 19ο αἰ. καὶ ὁ Κοσμάς Φλαμιᾶτος, ὁμολογητὴς τῆς Ὁρθοδοξίας στὸ Ἑλληνικὸ κράτος) δὲν παραδέχθηκαν (ἀποδέχθηκαν) τὴν σοφία τοῦ Θεοῦ. Διότι, ἂν τὴν εἶχαν ἀποδεχθεῖ, «οὐκ ἂν τὸν Κύριόν της δόξης ἐσταύρωσαν» (Α΄ Κορ. 2, 7-9) «Κύριος τῆς δόξης» (τοῦ ἀκτίστου φωτός) στὴν Π.Δ. εἶναι ὁ Μεσσίας Χριστός.

Ἡ Π.Δ. στὴν οὐσία εἶναι ἡ σωτηριολογικὴ (λυτρωτικὴ) ἐμπειρία τῶν Δικαίων τῆς πρὸ τῆς Σαρκώσεως περιόδου τῆς ἀνθρωπότητος. Αὐτὴ ἡ ἐμπειρία τῆς θεώσεως - σωτηρίας, ὅμως, λαμβάνει, σὲ κάθε ἐποχὴ, χώρα μέσα σὲ κάποιο ἱστορικὸ καὶ πολιτισμικὸ πλαίσιο. Ἐπειδὴ οἱ σημαντικότεροι καὶ περισσότεροι ἐνσαρκωτὲς αὐτῆς τῆς ἐμπειρίας ὑπῆρξαν Ἑβραῖοι, γι' αὐτὸ τὸ ἱστορικοπολιτισμικὸ πλαίσιο τῆς Π.Δ. εἶναι τὸ ἑβραϊκό.

Τὸ ἱστορικοπολιτισμικὸ πλαίσιο εἶναι ὅλως δευτερεῦον καὶ εὐκόλα ἀποσυνδέεται ἀπὸ τὴν πίστη. Αὐτὸ ἰσχύει καὶ γιὰ τὸ ἑλληνιστικὸ - ρωμαϊκὸ ἱστορικὸ πλαίσιο τῆς Κ. Διαθήκης. Τὰ δυὸ αὐτὰ πλαίσια τεκμηριώνουν τὴν ἱστορικότητα τῶν περιγραφόμενων στὴν Ἁγία Γραφή. Μπορεῖ, συνεπῶς, οἱ Ἑβραῖοι νὰ καυχῶνται γιὰ τὸ γεγονός, ὅτι στὸ χῶρο τους, ἱστορικά, πραγματοποιήθησαν τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ στὴν Π.Δ. αὐτοὶ ὅμως εἶναι τελείως ξένοι πρὸς αὐτά, ἀφοῦ τὰ ἀπέρριψαν. Τὸ πλαίσιο εἶναι δικό τους, ἀλλὰ τὰ πράγματα ξένα πρὸς αὐτοὺς καὶ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν. Τὸ ἴδιο θὰ μπορούσε νὰ πεῖ κανεὶς καὶ γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες, σχετικά με τὴν στάση μας ἔναντι τοῦ Χριστοῦ. Τὸ πλαίσιο τῆς Κ.Δ. μᾶς ἀνήκει. Ἄν ἀπορρίπτουμε, ὅμως τὸν Χριστό, τότε εἴμαστε ξένοι πρὸς τὴν ἐν Χριστῷ σωτηρία. «Περιούσιος λαός» τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι τώρα ΟΛΟΙ οἱ Ἑβραῖοι, ἀλλὰ αὐτοὶ πού δέχθηκαν τὸ περὶ Μεσίου κήρυγμα τῶν Δικαίων τῆς Π.Δ., ποῦ ὀδηγεῖ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Σὲ αὐτὸν τὸν «περιούσιο λαὸ» ἀνήκουν ὅλοι οἱ π. Χ. ἄνθρωποι, πού ἔζησαν μὲ τὴν προσδοκία τοῦ Λυτρωτοῦ (πρβλ. Γεν. 49,

10: «καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν»), ὅπως εἶπε παραπάνω ὁ Ἰουστίνος. «὘ν Χριστῶ», στή σχέση, δηλαδή ἐνότητα, μὲ τὸ Χριστό, διαμορφώθηκε ἱστορικὰ τὸ «ἔθνος ἅγιον», ποὺ δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ Ἑλληνες μόνον ἢ Ἰουδαίους, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς, ἀνεξαρτήτως φυλῆς, καταγωγῆς, αἵματος κλπ.

Ἄρα ἀπὸ τὰ βιβλία τῆς Π.Δ., σχέση μὲ τὴν σωτηρία μας ἔχει τὸ κή-ρυγμα τῶν προφητῶν (μὲ πολὺ ἀντιιουδαϊκὸ μάλιστα πνεῦμα...) καὶ γενικὰ τῶν Δικαίων. Τὰ κριτήρια εἶναι πνευματικὰ καὶ ὄχι φυλετικά. Γι' αὐτὸ εἶναι ἅγιοί της πίστεώς μας οἱ 7 Μακκαβαῖοι παῖδες, ἢ μητέρα τους Ἁγία Σολωμονή) καὶ ὁ πνευματικὸς τους πατέρας Ἐλεάζαρος καὶ τοὺς τιμοῦμε τὴν 1η Αὐγούστου, διότι ὁμολόγησαν τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ μας καὶ ὄχι ὅτι ἦσαν Ἑβραῖοι. Ὅπως ὁ ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, μολονότι Ῥῶσος, ὡς ἅγιος τιμᾶται ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες, ἢ ὁ ἅγιος Ἐφραῖμ ὁ Σύρος κλπ. Αὐτὰ εἶναι τὰ κριτήριά μας. Ἄλλη ἢ τιμὴ, ποὺ ἀποδίδουμε στοὺς ἐνδόξους κατὰ σάρκα προγόνους μας ἢ τοὺς σοφοὺς μας καὶ ἄλλη ἢ τιμὴ πρὸς τοὺς «ἡγουμένους» τῆς Πίστεώς μας, πνευματικούς ὁδηγούς μας καὶ «προπάτορες» μας στὴν Πίστη.

Μὴν ξεχνᾶμε ὅμως καὶ κάτι ἄλλο, ἐξίσου σημαντικό. Μὲ τὴν Μετάφραση τῶν Ο' (Ἀλεξάνδρεια, 3ος - 2ος π.Χ. αἰ.) ἢ Π.Δ. «ἐλληνοποιεῖται». Ὑπάρχουν δὲ καὶ βιβλία παλαιοδιαθηκικὰ ἢ τμήματα βιβλίων γραμμένα πρωτοτύπως ἐλληνιστί, ὅπως π.χ. ἢ «Σοφία Σολομῶντος», μὲ σαφεῖς ἐπιρροὲς πλατωνικὲς, ὅπως ἀπέδειξε ὁ σοφὸς ἐβραϊολόγος δάσκαλός μου, ἀείμνηστος Βασ. Βέλλας (+1970). Οἱ συγγραφεῖς τῆς Κ.Δ. ἐξ ἄλλου, παραπέμπουν στὴ μετάφραση τῶν Ο' καὶ ὄχι στὴν ἐβραϊκὴ Π. Διαθήκη.

Ἡ Π.Δ. τῶν Ο' περιέχει 49 βιβλία - κείμενα, ἐνῶ ἢ ἐβραϊκὴ 36. Ἡ μετάφραση τῶν Ο' μπορεῖ νὰ ἔγινε γιὰ χάρη τῶν Ἰουδαίων τῆς διασπορᾶς ποὺ ἀπέμαθαν τὰ ἐβραϊκὰ - ἀραμαϊκά, μὲ τὴν χρῆση της, ὅμως, στὴν Κ.Δ. καὶ τὴν πατερικὴ μας παράδοση εἶναι πλέον «ἐλληνικὴ» ὑπό-θεση καὶ θὰ πρέπει νὰ εἴμεθα ὑπερήφανοι γι' αὐτό. Καὶ ἀπὸ πλευρᾶς γλώσσης, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πλευρᾶς ἐρμηνευτικῆς, δὲν ἔχει καμμία σχέση μὲ τοὺς Ἰουδαίους - Ἰσραηλίτες, ἀλλὰ μὲ μᾶς τοὺς χριστιανούς.

ἼAs μὴν ἐρεθίζονται λοιπόν, οἱ φανατικοὶ ἀρχαιολάτρες. Βέβαια ἐνοχλοῦνται ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι ἀναφερόμεθα σὲ πνευματικοὺς προπάτοράς μας, ποὺ εἶναι κυρίως, Ἑβραῖοι (κατὰ σάρκα, ὄχι κατὰ πνεῦμα ὅμως). Ἡ θεολογία μας ὅμως, ὡς ὑπόθεση σωτηρίας, θεώσεως καὶ ὄχι διανοητικῆς ἀναπτύξεως καὶ καλλιέργειας, δὲν ἔχει σχέση μὲ τὴν ἐμπειρία τῶν Δικαίων, ποῦ προετοίμασαν τὴν ἀνθρωπότητα νὰ δεχθεῖ τὴν ἐν Χριστῷ σωτηρία; Γι' αὐτὸ εἶναι προπάτορές μας, «παιδαγωγοὶ εἰς Χριστόν» καὶ πνευματικοὶ πατέρες μας. Εἶναι λάθος ἐξ ἄλλου, νὰ νομίζει κάποιος, λόγῳ παχυλῆς ἀγνοίας (ἢ κακίας), ὅτι ἡ Π.Δ. πρέπει νὰ κριθεῖ ἠθικολογικά. Ἠθικὰ καὶ ἀνήθικα βρίσκονται παντοῦ. Τὸ πνεῦμα τῆς Π.Δ. χριστιανικὰ εἶναι ὅτι μέσα ἀπὸ αὐτὴ τὴν δυσσομία ἀναδύεται τὸ «ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας», ὁ Σωτῆρας - Χριστὸς (βλ. τὸν γενεαλογικὸ κατάλογο τοῦ Ματθαίου, (κεφ.1). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὸ θαῦμα αὐτὸ εἶναι τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι δικό μας. Ἄλλὰ ποῦ νὰ τὰ καταλάβουν αὐτὰ προκατελημμένοι καὶ ἀγράμματοι ὡς πρὸς αὐτά, νεοειδωλόλατρες... Σ' ἓνα, ὅμως, μᾶς βοηθοῦν. Πρέπει νὰ καταλάβουμε ἐπιτέλους, ὅτι δὲν πρέπει - σήμερα - ν' ἀφιερώνουμε τόσες σελίδες στὰ σχολικά μας βιβλία γιὰ τὴν ἐβραϊκὴ ἱστορία, νὰ μένουμε στὸ μεσσιανικὸ κήρυγμά της καὶ στὴν πνευματικὴ παράδοση τῶν προφητῶν, ποὺ ὅπως ἐλέχθη, εἶναι σαφῶς ἀντιεβραϊκὴ καὶ ἀντιφαρισαϊκὴ. Ἀκούγοντας πάντως ζω-ντανὰ τὸν συνθέτη κ. Μαρκόπουλο, διαπίστῳσα ὅτι ἔπεσε θῦμα τῶν ἀντισημιτῶν, ποῦ, ὅπως μέσα ἀπὸ τὴν μασονία καταξιώνουν τὸν σιω-νισμό πανηγυρικώτατα. Ἄλλὰ γι' αὐτό, ἄλλη φορά...

Πηγή : <http://users.sch.gr/>